

Izhaja

vsak četrtek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in po-
šiljajo uredništvu lista »Mir«
v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 11. do 12. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure
popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni
strani lista napišejo, druga
stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor
priložiti poštno znamko.

Nefrankovani dopisi se ne
sprejmejo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 4.—
» Nemčijo . . . » 5.—
» ostalo inozemstvo . . » 6.—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.
Posamezna številka velja 10 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med
besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat;
minimum 24 cm². — Za poslano se
plačuje po 15 h, za parte, zahvale in
izjave po 20 h za 1 cm². — Za male
oglasila se plačuje po 4 h, debelo tiskano
6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h.
Za izvestilo pri upravníštvu 40 h posebej.
Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov:
Upravištvó lista »Mir« v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Poštnohranilnični račun št. 96.232.

Leto XXXVII.

Celovec, 11. januarja 1918.

Št. 2.

Narod hoče.

Pred svetovno vojno so o sreči in nesreči
narodov odločevale vlade. Vlade pa so v pre-
mnogih državah postopale tako, kakor se je njim
zdelo prav; narodov niso mnogo povpraševale.
Vlade so po svojih zastopnikih, po diplomatih,
urejevale razmerje med posameznimi državami.
Ljudstvo je malo vedelo, kako je razmerje ene
države do druge. Diplomati so tajno po navodilih
svojih vlad delovali in tako v svojih zaprtih pre-
dalah hranili usodo držav, usodo narodov, mir in
vojno.

Ves svet je danes prepričan, da je tak način
vladanja za mir in srečo narodov nevaren in
lahko naravnost poguben. Narodi hočejo o svoji
usodi, o svoji sreči in nesreči sami odločevati;
saj morajo tudi posledice slabega diplomatiziranja,
vojno in gospodarske krize, narodi sami prena-
šati. To je v sedanjí grozni vojni pač slehernemu
človeku postalo jasno.

Zato mora priti po tej vojni ljudstvo do be-
sedne, narodi morajo dobiti pravico, da si sami
kujajo svojo srečo. V naši državi narodi dosedaj
niso bili sami svoje sreče kovači. Ves državni
ustroj je bil tak, da so vodile državo nemška in
madjarska vlada. V Avstriji so delali, kar so
hoteli, Nemci, na Ogrskem pa še huje Madjari.
Posledice so bile strašni prepíri med narodi,
splošna nezadovoljnost in konečno še svetovna
vojna. Cesar kljub najboljši volji ni mogel po-
magati, ker je prisegel na ustavo in je torej na
njo vezan. Ustava pa, to je način, kako se naj
v državi vlada, je dajala ravno Nemcem in
Madjarom vso moč v roke, večina prebivalstva
v državi pa je bila odvisna od milosti teh dveh
narodov. Kakšno milost pa sta delila ta dva
naroda drugim narodom naše monarhije, to ve
vsakdo. Močnejši narodi, kakor Čehi, so se še
precej uspešno mogli braniti, slabejši narodi, ka-
kor Slovenci, pa smo bili popolnoma ob steno
pritisnjeni. Od tega so imeli sicer korist Nemci
in Madjari, škodo pa celotna država in nenemški
in nemadjarški narodi.

V tej vojni, ko narodi toliko trpijo, so se
začeli vsi tlačeni narodi zavedati, da mora biti
tem razmeram konec! Konec v blagor države,
konec v blagor narodom, konec, da se nikdar
ne povrne več taka vojna, kakor divja sedaj in
izpodkopava državam temelje.

Naši državni poslanci so se dobro zavedali,
da so oni poklicani, da zastopajo v državnem

zboru te zahteve svojega naroda. V kratkih, pa
jasnih besedah je načelnik Jugoslovanskega kluba,
dr. Korošec, 30. majnika 1917 v poslanski zbor-
nici v imenu vseh jugoslovanskih poslancev po-
dal znano izjavo (deklaracijo); v tej izjavi so
zahtevali naši poslanci za vse Jugoslovane, ki
živijo v naši državi, samostojno državo pod habs-
burško dinastijo. Vse dežele, oziroma deli dežel,
kjer prebivamo Jugoslovani, se morajo združiti v
eno samostojno državo, popolnoma neodvisno od
Nemcev in Madjarov.

V tej državi bi Jugoslovani sami delali po-
trebne postave, kakršne želi narod, sinovi našega
naroda bi bili člani vlade, sami bi si rezali boljši
kruh, kakor so nam ga dosedaj Nemci, sami bi
nastavljali svoje uradnike; izginil bi narodni
prepír, ker bi vžival vsak narod vse svoje pra-
vice. Vsem narodom pa bi bil vladar naš pre-
svitli cesar, ki hoče biti vsem svojim narodom
pravičen vladar. Tako bi se zajamčil tudi sve-
tovni mir. Visoke glave v državi in na najviš-
jem mestu spoznavajo, da je to edina rešitev za
državo.

Kdo bi se potem čudil, da je ves naš narod
pozdravil deklaracijo naših poslancev z velikan-
skim navdušenjem? Kjer imajo Slovenci prilož-
nost, da dajo duška tej zahtevi, storijo to. Jugo-
slovanskemu klubu je dosedaj došlo za deklara-
cijo iz Štajerskega, Kranjskega, Goriškega in
Primorskega že okrog 300 izjav posameznih občin,
več županskih zvez, duhovščine več dekanij, dru-
štev, korporacij, veliko število odličnih, na Trsatu
zbranih Hrvatov in Slovencev. Na Štajerskem
in Kranjskem so žene in dekleta začele pobirati
podpise za deklaracijo. V Ljubljani se je na
poziv gpdc. Cilke Krekove in gospe Tavčarjeve
v nekaj dneh nad 10.000 žen in deklet podpisalo
za deklaracijo.

Tudi na Koroškem se je deklaracija naših
poslancev v srcih našega naroda globoko vkore-
ninila, četudi ljudstvo vsled znanih razmer še
ni imelo priložnosti, da bi dalo duška temu svo-
jemu prepričanju. Zvesti Bogu, zvesti cesarju,
zvesti samim sebi! To je tudi naše geslo.

Narod hoče, država potrebuje in ves svet
si želi, da se uresniči deklaracija, in zato se bo
tudi uresničila, ali je to povolji ali ne tistim,
ki bi še zanaprej radi vihteli bič nad drugimi
in tako ogrožali tudi v bodoče svetovni mir.

mirnim, prevdarnim in ljubeznivim možem, in ga
ni imel rad? Kdo je zašel kdaj pod njegov go-
stoljubni krov, pa si ni želel: »Ko bi mogel kmalu
spet priti?« Bil je užitek, govoriti s tem nekoliko
počasnim možem, ki je bil baš v tem svojem miru
tako častitljiv, in ga je moral človek hočeš nočeš
spoštovati. In užitek je bil, a tudi nauk za člo-
veka, če je opazoval uzorno življenje v njegovi
hiši. — Rajni velmož je dosegel lepo starost 68 let.
Največjo skrb je posvečal vzgoji svojih otrok.
Sin Franc deluje kot zgleden župnik v Št. Petru
pri Grabšanu. Sin Joško, vseučiliščnik, je v
ruskem ujetništvu. Dve hčerki sta redovnici, ena
je gospodinja znane velike Štularjeve hiše na
Jezerskem, druge so še doma. Bil je zgleden
gospodar, ki je na domačiji vse prenovil in si je
sezidal dom, ki se lahko kosa z Nikitovim dvor-
cem v Cetinju. Mož, katoliški do zadnjega vla-
kenca srca, kar je kazal vselej in povsod. Ma-
ševal sem nekoč na Jezerskem v oktoberskem
dežju in vetru, da me je veter sam nesel, ko sem
šel po sv. maši v strašnem naliivu doli proti Kranju
— curkoma mi je tekla voda s svrhnika, ko sem
prišel v Kranj, blaten do pasu — a koga sem
našel v cerkvi, ko sem prišel zjutraj tja? Seve
Makekovega očeta! Menda je bil pri sv. maši
vsak dan, če le količkaj mogoče; dolga leta cer-
kven ključar, 40 let cerkven pevec, vedno prvi,

Jugoslovanske državnopravne zahteve in — dr. Sommeregger v »K. T.« z dne 30. 12. 1917, št. 298.

(Jakob Kalan, župnik na Vratih.)

Že v preteklem poletju sem držal namočeno
pero v desnici, da bi odgovoril raznim bridkim
ironijam, s katerimi se smešijo hrabri sinovi
Jugoslavije od strani raznih pangermanskih ka-
toliških listov. Zadnji članek pa iz peresa go-
spoda doktorja Sommereggerja zopet tako stru-
peno diha zoper Slované, da moram staviti javno
vprašanje:

Če Vi, gospod doktor, priznate, da je rakija,
šnops in sploh alkohol tečna in naravna hrana
za otroke-dojenčke, potem Vam tudi jaz iz srca
rad priznam, da je naša jugoslovanska deklaracija
z dne 30. 5. 1917. utopija in vsi Jugoslovani s
poslanci vred smo norci! —

Če pa Vi, gosg. doktor, zgorenje vprašanje
zanikate in ogorčeni zamahnete, češ ali si tepec,
ali ne veš, da je šnops smrt za otroke — proti
naravi, tedaj pa dovolite, da govorim dalje.

Pravim: Greh, ki je proti naravi, je smrten
greh; tako nas uči sv. katoliška vera.

Smrtno torej greši, kdor daje otrokom strupa
— jih mori, je njihov morivec.

Pojasnim iz žalostnega življenja koroških
Slovencev.

Sem župnik v pristno slovenski, kmečki fari.
Oče Slovenec, mati Slovenka, naravno otroci tudi
Slovenci. Kaj pa moram gledati in čutiti v
svoji štirirazrednici? —

Vprašam verouk v 4. razredu; odgovor —
nič! Čez nekaj časa boječe, ja, gospod, imam
nemški katekizem. Zakaj nemški, saj si Slovenec,
Slovenka? Ja, ne znam slovenski brati, se nismo
nikoli učili slovenski. Ista žaloigra se mi pojavi
v 3. in 2. razredu. Pridem v 1. abc-razred; tudi
tukaj ti žalostni obrazki, ker ne slišijo in ne
smejo govoriti očetove in matrne slovenske
besede. Te učilnice po slovenskem Korotanu so
torej morivke slovenskega življa in slovenske
narodne besede, ker jim dajajo hrane proti slo-
venski naravi — jih nalašč in vedoma ponem-
čujejo! Ali ni to, gospod doktor, da govorim z
Vašimi besedami »eine verdeckte Ger-
manisierung«?

Ali ni to smrtni greh, ne-le iz političnega,
ampak veliko bolj iz verskega stališča, ker se

kadar je bilo treba dati za hišo božjo. Dolga leta
občinski odbornik; ko je izbruhnila vojska in je
moral občinski tajnik, vrli g. nadučitelj Švikaršič,
pod puško, poldrugo leto njegov namestnik v
poslih občinskega tajništva. Da je bil Slovenec
z dušo in s telesom, ni treba omenjati. To je pri
takem poštenjaku samo naravno. Naročnik »Slo-
venca«, »Mira« in drugih slovenskih listov, pod-
kovan v politiki in v vseh naših razmerah, da si
lahko govoril z njim, kakor s kakim ministrom.
Duševno obzorje mu je razširilo in je bilo ob
enem tudi dokaz širnega njegovega obzorja več-
kratno daljše potovanje. V letih 1886 in 1896 je
bil v Lurdu, 1910 v Sveti deželi, 1913 v Rimu.
Med potjo je bil eden najljubeznivejših in naj-
prijetnejših družabnikov. V Jeruzalemu mu je
pomožni škof, ker patriarha ni bilo doma, v cerkvi
Božjega groba z velikimi slovesnostmi podelil
čast »viteza božjega groba«. A zdaj je legel tudi
on v grob. Ni pa legel v grob spomin nanj, ne
hvaležnost otrok in vseh, ki jim je delila njegova
radodarna roka dobrote. In vsi, ki smo ga po-
znali in spoštovali, ki smo bili tako srečni, da
smo bili kdaj gostje v tistem čudovito idiličnem
domu pod Grintovcem, mu ohranimo hvaležen
spomin. Njemu, pravičnemu, so sledila njegova
dela čez grob. Nam pa daj Bog mnogo takih mož!

Ks. Meško.

Podlistek.

Juri Šenk — umrl.

Bože mili, kakšni so ti časi! Človek odpre
večkrat oči, nenadno in plašno, kakor bi se prav-
kar zbudil iz sna, pomisli in se začuden vpraša:
Ali tega in tega tudi ni več? Tega veselega,
krepkega, lepega fanta, veselje vseh, ki so ga
poznali. Tistega značajnega, delavnega moža, ki
je stal vedno in povsod za našo stvar kakor
skala, nepregibna ob vseh viharjih in navalih.
Vmes pa prihajajo vesti, da legajo v grob drug
za drugim naši očanci, spoštovani po vsi deželi,
zgled okolici, svetovalci mnogim stiskanim, pri-
jatelji vsem dobrim, luč in toplopta svojim hišam
in družinam. Pravkar, dne 3. prosinca, je zatisnil
v večni sen svoje oči eden takih, oče Makek na
Jezerskem, gosp. Juri Šenk, vitez božjega groba,
menda edini med Slovenci, eden onih, ki mi je
rekel pred nedavnim o njih neki Nemec, ko sem
lazel z njim — v političnem pregnanstvu — po
jezerskih gorah: »Večji gospodje so to in boljši
kralji nego Nikita črnogorski.« (Mislil je v prvi
vrsti Pristovnika v Kortah, a v isti meri velja
to pač tudi o njegovem sorodniku, rajnem Ma-
kekovem očetu.) Kdo se je seznanil s tem vedno

mori in ubija jezik, katerega je Bog ustvaril, in se tako krade kos za kosom slovenske zemlje, na primer Gospa Sveta?

Kaj pravite k temu, g. doktor, kot katoliški duhovnik? Kje je narodna pravica?!

Ali se ne pravi to: narod s korenino izruvati, če se nedolžni mladini ukrade materni jezik, ga ji zagnjusi z raznimi psovkami? Ali ni tako početje umor naroda, umor pa je velik smrtni greh, ki kliče h neskončno pravičnemu Bogu po maščevanju. Ali ni slovenski narod ravno toliko vreden in Bogu dopadljiv in ljub, kakor je nemški in madjarski — pred Bogom smo vsi jednaki glede jezika — čemu torej to narodnost zatirate!?

Če torej Jugoslovani te svoje tlačitelje hočejo otresti raz svojih ram, ki so pijavke na telesu slovenskega naroda, tedaj vršijo samo naravno in božjo postavo, ki zapoveduje, da moramo napovedati smrtnemu grehu brezobziren boj. —

Iz tega pa sledi nujno: Če Jugoslovani ostanejo mirni in zadovoljni s § 19, ki jim daje pravice samo na papirju, v praksi ga pa ni, — tedaj so sokrivi narodnega umora — so samomorivci. Zakaj, Bog ni dal samo zapovedi: Ne ubijaj; ampak 5. božja zapoved tudi pravi, da moramo vse odstraniti, kar nam mrtviči lastno telo in dušo. In kaj nam bolj greni življenje, nego bridka zavest, da je postava tu, a mi smo samo sužnji § 19. Kakšne kazni pa določa sv. cerkev za samomorivce, ve vsak katoličan predobro.

Ta krvava vojska nam je pa zopet prižgala zavest, vzbudila pogum; naši slovenski fantje in možje so s krvavim mečem pisali, da nočejo podleči morivcem slovenskega naroda, njihova srčna kri pa je pojila zemljo, ki nam priča, da Jugoslovani še nočemo biti samomorivci, ampak se hočemo otresti otožnosti in hočemo biti na svoji zemlji svoj gospod; zakaj kdor ponižuje se sam, podlaga je tujčevi peti.

Če je sam presvitli, naš ljudomili in ljubljeni cesar Karol odlikoval s svojim prvorojencem, prejasnim prestolonaslednikom, naš železno-jekleni polk, je znamenje, da Jugoslovani smejo in morajo od vlade zahtevati kaj več nego samo mrtvi § 19!

Zato pa krepko in visoko, pa samozavestno dvigajo vrli zastopniki Jugoslovanov svoj kristalno čisti prapor z odločnim pozivom usque ad finem (do konca), da se njihova pravična deklaracija z dne 30. 5. 1917 uresniči v zadovoljnost vseh narodov, da dobimo lastno državo pod žezlom prejasne in slavno vladajoče habsburške hiše.

Mi smo in ostanemo pravični. Prav nič nočemo kratiti Nemcem in Madjarom njihovih pravic. A ker smo dokazali v vojski, da moremo finančno, gospodarsko in kulturno postati ravno tako močni in zreli, če postanemo neodvisni, zato torej nočemo robovati še nadalje tujim jerobom, ampak hočemo veljati toliko kot veljate Nemci in Madjari, hočemo tistih pravic kot jih imate vi drugi.

Naši cilji niso prav nič megleni, prav nič konfuzni, marveč čisto prozorni kot ribje oko in tako jasni kot je dvakrat dve ($2 \times 2 = 4$) štiri! —

Da smo Jugoslovani res sužnji Nemcem in Madjarom, dokazujete Nemci in Madjari sami; ker se tako bojite, da bi mi Jugoslovani ne postali vam enakovredni, zato tako vpitje, jadikovanje in hujskanje zoper nas!

Vaše početje je prav tako, kakor je bilo obnašanje egiptovskega faraona, ker ni hotel Izraelcev izpustiti, da bi s tem ne izgubil sužnjev.

Toda vsaka sila do vremena!

Bo mir ali ga ne bo?

Zastopniki Avstro-Ogrske, Nemčije, Bolgarije in Turčije ter zastopniki ruske vlade so se 28. decembra v Brestu Litovskem razšli in dali do 4. januarja tudi vladam ostalih vojujočih se držav čas za premislek, ali se hočejo začeti pogajati za splošen mir. 4. januar je potekel, pa nobena sovrážna država ni sledila ruskemu pozivu, udeležiti se mirovnih pogajanj. Pa tudi med Rusi in zastopniki centralnih držav so se pokazale težkoče. Pogajanja so se sicer zopet začela, pa nasprotja trajajo še naprej. Boljševiki (ruski zastopniki) so zahtevali, da se pogajanja prenesejo na nevtralna tla, centralne države pa to odklanjajo. Največje nasprotje med obema strankama pa je zahteva Rusov po samoodločbi narodov. Rusi pustijo vsem narodom Rusije popolno svobodo, naj se narodi sami odločijo, kam da hočejo vbodoče spadati; Nemci naj umaknejo svoje čete iz Kuronske in zasedenih delov Litvanske in Estlandije, da bode moglo támošnje prebivalstvo brez pritiska izreči se, kam da hoče; Nemci pa pravijo, da se je támošnje prebivalstvo po sedanjem zastopstvu že izreklo, da hoče pripadati k Nemčiji. Rusi tega

dejstva ne priznavajo, češ da sedanji zastopniki Kuronske in Litvanske niso zastopniki prebivalstva. Litvanci štejejo 2.300.000 duš. Priseljenih Nemcev je v Kuronski 3:1 odstotkov, na Litvanskem pa 7:5 odstotkov, Nemci pa posedujejo v Kuronski 41:6 odstotkov vse zemlje, na Litvanskem celo 54:3 odstotkov. Peščica Nemcev ima vse pravice in sedaj vlada tam. Volja ljudstva se bo pokazala šele, ako Nemčija umakne iz teh krajev čete in ljudstvo prosto glasuje.

V Brest-Litovsk so prišli tudi zastopniki južne Rusije, ukrajinski delegati. Ukrajinska republika je pa izjavila, da hoče splošni mir med vsemi državami, ki se vojskujejo, mir pa naj prinese vsem, tudi najmanjšim narodom v vsaki državi svobodo narodopravne samoodločbe.

Angleški ministrski predsednik Lloyd George je 4. t. m. podal izjavo o vojnih ciljih. Prva zahteva angleške vlade in njenih zaveznic je popolna vzpostavitev Belgije z odškodnino, potem vzpostavitev Srbije, Črnogore in zasedenega ozemlja Francije, Italije in Romunije in popolni odpoklic tujih armad iz teh ozemelj. Angleška ne namerava razdrobiti Avstro-Ogrske; avstro-ogrsko narodnosti pa bi morale dobiti pravo avtonomijo (samostojnost). Avstrijski Italijani se morajo združiti s svojimi rojaki, kar velja tudi za Romune. Mora se napraviti energičen poizkus, da se dobé sredstva za odstranitev vojne. Glede francoskih zahtev po Alzaciji-Lotaringiji je rekel, da Angleška namerava Francosko do skrajnosti podpirati, da se poravna krivica iz l. 1871.

Izjava angleškega ministrskega predsednika je velevažna in dokazuje, da bi mir z Avstro-Ogrsko ne bil težaven; če smo iskreni, moramo priznati, da so za tak mir pri nas največja ovira le Nemci in Madjari, ki bi še zanaprej radi imeli vso oblast nad drugimi narodi. Pa tudi to se bo zlomilo in z vsem prepričanjem pravimo, mir je le na potu in če se uresničijo zahteve naših poslancev, imamo mir čez noč!

Zanimivo vprašanje.

Dne 21. m. m. je imel češko-nemški poslanec dr. Lodgmann shod volilcev, na katerem je med drugim povedal, da mu je pokojni Stürgkh rekel:

„Nemški gospodje obdolžujejo Čehe veleizdaje. Vprašam, kako bi se bili oni ponašali, ko bi bili korakali proti Nemčiji?“

„Straža“ dostavlja: To vprašanje smo stavili tudi mi neštokrat, a le na tihem. Ko bi bili to storili glasno, bi nas bili postavili pred puške, v najugodnejšem slučaju nas bi bila čakala večletna ječa. Stürgkha za to vprašanje niso zaprli, ker je pač bil ministrski predsednik in Nemec, a odgovora na to svoje vprašanje tudi ni dobil in čakamo ga tudi mi zama. Sicer je pa tudi zunanji minister grof Czernin v nekem razgovoru s časnikarji izjavil, da hočejo milijoni, ki gredo danes v boj, vedeti, zakaj se bijejo. A kaj bi nam odgovoril grof Czernin, ko bi ga vprašali, čemu so se borili in se še bore naši vojaki?

Dnevne vesti.

Novim naročnikom. Vsled pasivne resistance pri poštno-hranilničnem uradu na Dunaju dobivamo denar, poslan po poštni položnici, šele čez 14 dni. Zato prosimo nove naročnike, da naznanijo svoje naslove našemu upravnistvu po dopisnicah, da se jim list ne začne prepozno pošiljati.

Bridek udarec. Na tirolskem bojišču je padel poddesetnik Pavel Grafenauer, edini sin g. državnega poslanca Grafenauerja. To je za g. Grafenauerja in njegovo rodbino prebridek udarec, ki ga dobro očetovsko srce pač huje občuti, kakor preganjanje med vojno, ki značajnega moža in jeklenega boritelja kljub vsemu trpljenju ni prav nič potrla. Vsa naša javnost s svojim voditeljem in njegovo ljubeznivo družino globoko sočustvuje.

Vzgoja v narodnem duhu. V svojem zanimivem govoru pri shodu S. L. S. v Ljubljani je omenjal g. župnik Finžgar, kako vbijajo Mažar sem! Isto delajo Nemci. Čudil sem se, ko sem prišel nekoč v neko nemško ljudsko šolo — javno, ne zasebno — v bližini Beljaka, ki služi med vojno za vojaško bolnišnico, in sem videl, da se vse stene kar bleste od nemških barv in vsenemških napisov. Takoj pri vstopu pozdravlja otroka napis v vsenemških barvah: „Otrok, pomni, da si nemški fant, nemška deklica!“ Dalje: „Deset zapovedi za nemškega otroka.“ „Kako pozdravlja nemški fant, nemška deklica.“ „Pomni, da je nemški narod najmočnejši na svetu!“ Dalje drevo, čigar posamezni listi nosijo slike šol, ki jih je ustanovil nemški „Schulverein“ seve z navduševalnim napisom, da naj dajajo za „Schulverein“.

A pri nas, tudi na Kranjskem? Največ, kar store višje glave in kar sme storiti podrejeno učitelstvo, je, da jim vtepajo v glavo pesem: „Daj krajcar za vojsko!“ Vse drugo bi bilo pač neljubo g. vitezu Kalteneggerju v Ljubljani.

Pokrče. (Veseli in žalostni računi.) Vsak umen gospodar sklene koncem leta račun, da vidi, ali je prigrisnil ali zagospodaril. Tembolj tisti, ki mora upravljati duševno premoženje drugih. In vesel je letos račun, ker obhajamo danes, 6. prosinca prvo obletnico bratovščine presv. Srca. Veliki so bili dohodki. Udov šteje sedaj 121, ki se skoraj polnoštevilno udeležé mesečnih pobožnosti, tako da je le tem pripisati, da se je število obhajil povišalo od 1200 na 2872 v letu. V olepšavo cerkve in božje službe se je nabrala precejšna vsota K 1199. Nov, krasen velum presv. Srca, ki ga je daroval neimenovan dobrotnik, je stal K 120, bel plašč, za katerega so prispevali Livčani sami, K 131, zelen plašč za nedelje K 142, krasen bel plašč za največje godove K 446, skupaj K 839. Vse so izdelale č. sestre v Kazazah (Harbach) v splošno zadovoljnost. Za popravila obleke in nabave potrebnih cerkvenih predmetov se je darovalo K 212 in je še ostalo K 148. Tako je pokazalo naše požrtvalno ljudstvo, da ni le patriotično, ampak tudi globokoverno, ko toliko daruje za božjo čast in cerkvene potrebe. Bog plačaj tisočkrat preblagim dobrotnikom! Da bi se le duševni dohodki vnaprej še povišali, ker vojska zahteva velikanskih stroškov. Kakor se nahajamo v denarni krizi, tako tudi v duševni. In to je žalostna stran naših računov. Ne smemo si pa oči zavezati, ampak spoznati moramo tudi svoje pogoje, da bodo, „kadar pride gospod“, pri sklepnem računu popravljeni. Rojenih je bilo v preteklem letu 17, od teh 11 nezakonskih, torej $\frac{2}{3}$ vseh porodov. Umrlo jih je 24, torej $\frac{1}{3}$ več krst kot zibelk. Otroci se umrlo 10, kar znači slabšo prehrano in težje delo mater za časa vojne. Poročeni so bili 3 pari. Vojska, kako strašna, brezsrčna si! Jemlješ naše najboljše sinove, nam pa zapuščas podrtije! Pa kri ni voda in podrtij ne maramo. Kdo bo plačal račun?!

Žitaravas. Naša župnija žaluje zopet za štirimi možmi oziroma fanti vojaki, ki so dali v preteklem mesecu življenje za domovino in sicer: Dne 9. decembra so pokopali blizu Arsiera na Laškem Franca Travna iz Gabrij, očeta šesterih malih otrok. Rajni je bil jako priden in si je z delom svojih rok ustanovil svoj dom, namreč lepo urejeno kmetijo. Dne 18. decembra je padel tudi na laškem bojišču Tomaž Hus iz Žitarevasi, 22 letni mladenič, ki ni imel sicer več starišev, ki bi za njim žalovali; storili smo pa to vsi, ki smo ga poznali, ker smo ga vsi radi imeli. Dne 26. pa raztrga in uniči družinsko srečo ugledni družini g. Jožefa Kusterja v Žitarevasi poročilo, da je umrl v bolnišnici v Št. Pöltnu na Nižje-Avstrijskem vsled rane, zadobljene nekaj dni prej na laškem bojišču najstarejši sin Jožef. Pred piscem teh vrstic se je izjavil rajni nekaj tednov prej, ko je bil na dopustu: „Vsi tovariši od mojega čuga so že padli, in ne bi mogel človek se tja vrniti, ako ne bi si mislil, da se brez božje volje nič ne zgodi.“ Našo slovensko in katoliško organizacijo pa je najbolj pretresla novica, katero smo prejeli na novega leta dan, da je namreč padel dne 18. decembra na gori Meleta 26 letni mladenič Pavel Kajžer, posestnik v Malčapah. Ž njim ne izgubi samo posestvo svojega gospodarja, ne samo mati svojega sina, ne samo sestre in brati svojega brata, ampak ž njim izgubiš tudi Ti, tužna domovina slovenska, sina, katerega še sicer dosti nisi poznala, čeprav smo v njegovem značaju iskali drugi zavetja. Bil je katoličan in narodnjak z dušo in telesom. Ko bomo mi še naprej tavalili v temi, sveti naj Vam že vsem večna luč! P. v m.

Pridne terice. Iz Otoža pri Št. Ilju nam pišejo vrle slovenske terice v odgovor na podjunske terice: Ne samo pri vas, ampak tudi pri nas še poznamo ime terica. Že prej v mirnem času smo vsako leto trle, zdaj pa je še bolj potrebno, ker se zdaj pravi: Kar boš napredla, to boš imela. Zato tudi mi nimamo strahu zaradi potrebne obleke. Pa tu gori na lepem, visokem hribu tudi „fejst“ zapojemo, da kar doni po cellem Rožu, potem je pa lan gladek, da se kar sveti. Letos smo trle sicer pozno, a šopkov nam le ni zmanjkalo, celó nageljčki so bili; vse fante smo lepo ovenčale, kar jih je bilo. Zato so nam zapeli pesmi: „Tu gor na Otožu — kjer se preja suši — dobili smo šopke — mi fantje vsi. — Oj lepa vam hvala — terice mlade — da ste nas ovenčale — fante vse. Terice: Hauptmanova, Loni Matijeva, Urška Kordaževa, Klara Miškulnik, Ana Koschier, Lizka Spendir; suhla: Katarina Herzele; pevke: Terezija Rezei, Urška Piček, Mici P.; fantje: Matevž Bizjak, Jož. Ranzinger, Fr. Berger, Jož. Herle, Pavel P., N. „Monoproprius“.

Slov. Plajberk. (Najden tat.) Vedno bolj pogosto se je pri nas kradlo, a pravega tatu ni bilo mogoče najti. Ukradena je bila moka iz mlina, ukradene sani, da je tat mogel moko peljati, ukradena kuhinjska posoda, jajca, ovca pri Bundru in nekaj perila pri Pavcu. Nazadnje sta bili ukradeni pri Žarku kar dve ovci naenkrat in zaklani kar v hlevu. Začeli smo hleve zaklepiti z močnimi zapahi, ker navadna ključavnica ni več držala. Kje je tat? Sled je kazala ven iz Plajberka, a samo nekaj časa. Sled za tatom je našel cestar Peter Potisk, ki je zjutraj zapazil krvavo sled pri hudourniku. Pri hudourniku sredi klanca med Podlubljem in Sapotnico po strmini dol je vodila sled v čisto skrito med gostim vejjem, z nepremočnim prtom krito udobno hišico debelega Rusa. Ni izgledal kakor divjak, ampak je bil lepo obrit in ostrizen, z okroglimi rdečimi lici. Saj se mu je dobro godilo. Našli so pri njem dve vreči mesa, vrečo moke, nekaj posode, kakor ponve za pečenje, skleda itd., potem perila in menda tudi pralni stroj. Tatova sobica je bila zelo udobno urejena, celo tla iz desk je imela. Pri pohištvu ni manjkalo ničesar, celo svetilko, žago, lopato, krampe je imel. Odej tudi za potrebo. Tako založen je mislil Rus čakati mir. Orožniki so ga trdo uklenili, da je jokaj, in ga odvedli z njegovo zalogo vred.

Slov. Plajberk. (Vojne žrtve.) Že nekaj gospodarjev nam je pobrala vojska; zadnja laška ofenziva pa nam je prinesla dve mladi žrtvi. Padla sta Hantovcev Primož in Boštetov Ciril ob Piavi. Ta je svoj čas predčasno, kakor ravno mesec prej njegov oče, bivši župan, brez nabora tekom 24 ur moral k vojakom, in o tem se je nekdo izrazil: „Der kommt nie mehr z'ruck!“ (Ta ne pride več nazaj.) Bog daj, da nam obilne žrtve prinesejo lepšo bodočnost! Vidva pa počivajta v miru na laški zemlji!

Z dežele. (Dobro shranjena krma!) Ko sem hodil v celovški okolici, sem naletel v Svetni vasi na silno množico krme, nad 1000 vagonov, ki bo, kakor so se izražali najmerodajnejši v najbližji okolici, spomladi velikanski kup gnoja, menda zato, ker je v jeseni predolgo niso pokrili.

Prevalje. (Smrt.) Uglebna Bromanova družina zopet žaluje. Na starega leta dan, ob štirih zjutraj, so zaspali v Gospodu Bromanovi oče in šli za padlimi sinovi. Bil jim Bog milosten sodnik, žalujoči družini pa tolažnik!

Šmihel nad Pliberkom. Bronasto hrabrostno svetinjo za svojo neustrašenost pred sovražnikom je dobil naš vrlji mladenič Juri Kušej p.d. Davidov v Šmihelu.

Črna. (Gledališka vprizoritev) igre „Sv. Cita“ in „Čašica kave“, ki so jo vprizorila naša dekleta in naši mladeniči minule praznike, je vspela nad vse pričakovanje izvrstno. Župnijski skedenj, ki je predelán v zelo prostorno dvorano, je bil nabito poln, mnogi niti več prostora niso dobili. Igralci so pa tudi rešili vsak svojo vlogo, kakor bi bili vstvarjeni za oder. Mnogo je bilo truda, veliko priprav je bilo treba in žrtev v sedanjih razmerah; toda sad te vprizoritve je bil obilen. Dasi so bili stroški v tej draginji precejšnji, vendar smo mogli nakloniti našim v vojski oslepelim vojakom nad 200 kron kot novoletno darilo. Izgubili so v obrambi za nas luč svojih telesnih oči, toda naj vedo, da v naših srcih plamti goreča ljubezen hvalečnosti za njihove junaške čine. Ljubezen za ljubezen!

Črna. (Pogreb.) Dne 24. dec. 1917 je umrl v Topli v 76. letu svoje starosti obče ugledni posestnik Gregor Kordeš, ki smo ga pokopali na praznik sv. Štefana ob zelo obilni udeležbi. Rajni je bil 21 let cerkveni ključar in zelo vnet za cerkev in čast božjo. Bil je zelo usmiljenega in dobrotljivega srca za reveže; povsod je rad pomagal, kjer je bilo treba. Reveži najbolj vedo ceniti njegovo blago srce in radodarne roke. Za njegove vrline naj značajnemu in krščanskemu možu pravični Bog podeli zaslužen plačilo!

Prevalje. (Letno poročilo.) Minulo leto je bilo v naši župniji 74 porodov; umrlo jih je pa 93; porok je bilo 10. Obhajil je bilo v prošlem letu 23.400.

Prevalje. (Pogreb.) Kakor kosí bela žena na bojišču, tako tudi nas v zaledju žal prepo-gosto obiskuje. Tako smo v petek, 4. t. m., spremili k zadnjemu počitku Predanovo mater Ivano Močivnik. Kratka je bila njena bolezen in mirna njena smrt. Rajnka je vse svoje življenje posvetila Bogu in narodu, bila je verna katoličanka in značajna Slovenka, dolgoletna družbenica sv. Mohorja in „Mirova“ naročnica, pa tudi skrbna in ljubezniva mati vsej svoji družini; od družine pa ji je ostala le edina hčerka. Lepa duša se je zrcalila na njenem obrazu. Skoro vsak dan se je vdeležila sv. maše in vsak mesec enkrat okrepčala dušo s sv. obhajilom. Vse jo je ljubilo, kar je kazal veličastni pogreb. Kondukt sta

vodila domača gg. kaplana; g. Zupan je govoril ob odprtem grobu ganljivo nagrobno. Zaostali hčeri iskreno sožalje! Rajni pa svetila večna luč!

Sveče. (Junaška smrt.) V prejšnjem letu dne 25. listopada je umrl junaške smrti v cvetu svojih let Anton Plautz iz Sveč na soški fronti. Zadel ga je namreč v 22. letu starosti sovražna krogla. Ker je bil tu v vedni nevarnosti, naj mu Bog da tam boljše življenje! Materi in njegovim sestram, ki žalujejo za svojim ljubljencem, najiskrenejšje sožalje! Njegovim prijateljem, ki so po vseh frontah razkropljeni, naj pa „Mir“ prinese to tužno vest. Naj počiva v miru!

Guštanj. (V slovo.) Z bojišča je došla žalostna vest, da je padel na italijanski fronti eden naših najboljših, Jakob Krivograd na Selovcu pri Guštanju. Njegov tovariš Peter Gradišnik je pisal: „Padel je moj najboljši prijatelj.“ Toda ni bil samo njemu najboljši prijatelj, ampak nam vsem, ki smo ga poznali. Prijatelj z dušo in telesom, se je le težko ločil od svojih prijateljev, posebno pa od svoje matere, ki jo je moral oktobra leta 1916 zapustiti na smrtni postelji; osem dni pozneje je mati umrla. Ko se je sin poslavljaj od svoje matere, mu je mati na uho šepetala: Ljubi sin, ne žali se preveč, saj ne bo dolgo, da prideš tudi ti za menoj, in tam v večnosti se bova zopet videla. Bridke solze pretakamo za padlim mladeničem, tolaži nas pa upanje, da križ nam sveti govori, da vidimo se nad zvezdami.

Kapla na Dravi. (Iz Rusije) je prišlo poročilo, da se Simon Oberheber, zidarski pomočnik iz Trnaja, nahaja tam. Vsi podatki se vjemajo. Njegov prijatelj in domačin Val. Kup, s katerim sta bila obenem vjeta, je pa bil pisal, da je umrl; zato je imelo vse Simona za mrtvega. Najbrž so ju v bolnišnici dali narazen, in sloni imenovano poročilo na kaki pomoti. Upajmo, da se bo povrnil še marsikateri drugi čil in zdrav iz ujetništva, o katerem se misli, da je mrtev!

Koroški gospodar.

Pomanjkanje mleka in masla.

V seji občinskega odbora mesta Celovec se je dne 29. dec. 1917 poročalo, da je v tednu od 22. do 30. dec. došlo za mesto samo 85 kg sirovega masla. Sklenili so potem pozvati mlekarški urad (Milchamt), naj nabiralec mleka prisili k točnejšemu delu z grožnjo, da bodo sicer v poklicani k vojakom. Pomanjkanje mleka je po mestih hudo, prizorov, ki se vsak dan dogajajo, ne maramo opisovati. O ravno tem vprašanju je pisal v „Reichsposti“ dne 28. dec. p. l. nek odvetnik, da je pač pomanjkanju vzrok prenizka cena. Izračunalo se je tam, da liter mleka stane posestnika v dunajski okolici zdaj 1'80 K, in da premožnejši ljudje dobivajo mleko čez mejo, ki jih stane liter tri krone.

O cenah mleka govoriti, zdaj v mestu ni popularno: ljudje čutijo vsako zvišanje, in mleka v prvi vrsti potrebuje siromašno ljudstvo. A o tem zdaj ni govora: vsakdo v mestu pravi: da bi ga le dobili, naj potem stane, kakoli hoče. Vir mleka pa se je posušil, ker je vlada pošegla predaleč ali pa nepravilno v naše gospodarstvo. Postavili so cene, posledica pa je bila, da so vsi posestniki, ki so sicer okoli mest imeli krave in pridelovali mleko, krave razprodali, ker za prenizko ceno niso mogli mleka oddajati. Zdaj so oblasti segle po mleku pri kmetih. Temu moramo že iz tega razloga ugovarjati, ker se po industrijskih pridelkih oblasti niso upale poseči. Tu so ustvarili centrale na pr. za usnje, za volno, za olje in mast itd., katere centrale so menda le najhujše navijalke cen. Kmet nima vsak dan mesa in živi deloma le ob mleku. Kmet potrebuje neobhodno nekaj mleka za prasce, ako hoče, da bodo rastli. Potem je bil kmet vajen videti neko razmerje med ceno mleka in drugimi potrebščinami. Kmet ima pri sedanjem hudem pomanjkanju krme sploh manj mleka, kot ga je bil navajen porabiti doma za ljudi in gospodarstvo; posli so navajeni na mleko in godrnjajo, ako ga ne dobe; v takih razmerah pride zdaj sila: ti moraš oddati in ne samo to, marveč tudi še poceni, ki pridelovalnih stroškov nikakor ne pokrije. In vrhutega je kmet postavljen pod nadzorstvo nabiralca! Tako menda so nekda v Turčiji pobirali davek, kakor mi zdaj nabiramo mleko!

Te vrste nimajo namena, pisati za „agrarce“, da več zaslužijo. Kmet bo vesel, če ga pustite pri miru, mleko mu sploh ni naprodaj. Smilijo se nam delavci in ubogi ljudje v mestu. Ali to pravimo: za reveže naj se poskrbi na splošne stroške, ne pa na stroške kmeta! V Turčiji bilo je običajno, da so ob času vojske stroške pokrili s tem da so uradnikom odtegovali polovico plače. Tu se beda nekaterih ljudi tolaži

na stroške kmeta samega. In kako? Tako da je od dne do dne manj mleka!

Prisiliti človeka blago prodajati pod stroški, se pravi mu produkcijo prepovedati. Trdimo, da je s sedanjo uredbo pri nabiranju mleka proizvajanje mleka naravnost zabranjeno. In trpi pri tem le revež. Žal tu ne smemo pripovedovati slučajev, ki se dogajajo v Celovcu pri mestnem zdravniku. Uradno nastavljanje cen ima svoj smisel, dokler je treba braniti krivičnim, previsokim cenam. Uradno nastaviti ceno, ki stroškov ne krije, se pravi proizvajanje prepovedati. To ni vzdržljivo, ker ljudstvo potrebuje mleka tem bolj, čim bolj že zdaj primanjkuje in bo v pomladi primanjkovalo moke. Vlada bi morala lastnikom večjih hlevov, ki producirajo kolikor mogoče mleka, dajati nagrade, jih oprostiti davka, oprostiti take gospodarje vojaščine, kakor naravno delavce v tovarnah oproščevati: kakor se godi zdaj, pa producente mleka le kaznujemo.

Listi opozarjajo, da so drugod uvedene stop-njevine cene; premožnejši ljudje naj plačajo dražje, siromašni naj dobe cenejše, srednja cena pa naj bo taka, da bo producent mogel mleko pridelovati. Kadar koli pa je bil govor o višjih cenah se je v mestu uprlo vse uradništvo in vsi delavci, češ, nikogar ni, ki bi v sedanjih razmerah mogel mleko dražje plačevati. Temu nasproti se lahko trdi: dajte vsak dan v Celovec pripeljati 5000 litrov mleka in ga prodajati liter po kroni, pa se bodo stekli zanj! Saj ni res, da ljudje nimajo denarja! Kilo špeha se je prodajal po 30 K, kilo svinjske šunke (s kostjo vred) 20 K — denar nima nobene vrednosti, ker se zanj nič ne dobi. Denar bo več vreden, ko se bo dobilo več blaga. Apro-vizacijska naša politika je zgrešila pravo pot in je postala nesreča — ne le za kmeta, marveč še bolj za mestno ljudstvo.

Nadlegovanje posestnikov po nabiraleh mleka.

O tem le par slučajev, ki so se dogodili. Star, častitljiv posestnik pripoveduje: Prišel je nabiralec in se postavil v vežo: „Pomolzli bomo!“ Gospodar je imel dve molzni kravi, pa je vsak dan dajal pet litrov mleka. Tega pa naši ljudje niso navajeni, da jim kdo, komur niso nič dolžni, v hiši tako ukazuje. Priti mora vlnudnejše, če želi od gospodarja dobrote. Dobro! Pomolzli so. Dve molzni kravi, napove gospodar. Nabiralec pa sreča potem pastirico: „Koliko krav pa paseš?“ „Tri!“ „Zdaj imam enega,“ si je mislil nabiralec, „in tega klerikalca posadimo!“ V nedeljo navrh je vedela vsa župnija: P. bo kaznovan, ker je napovedal eno kravo premalo. P. ni bil kaznovan, ker je tretje govedo bila le junica, ki je bila zvrгла, in to seve ni nobena molzna krava. In ta posestnik pravi: „Dokler bodo imeli take nabiralec, ne bodo dobili nič mleka.“

Drugi slučaj: Gospodinja je bila silno huda, ko je prišel nalog oddajati mleko. Kaj boš, žensko kraljestvo je kuhinja, saj se tu gospodar še sam ne sme vtikati preveč vmes. Nabiralec, gospodar, s katerim si je bil naš kmet že popred malo navskriž, pride in v kuhinji je zagorelo, pa ne na ognjišču samo. Gospodar pride od dela, pa čuje le še grožnjo: „Se bomo že še našli.“ Gospodar je klical nabiralca: „Kaj pa imaš z njo, pridi nazaj, se bodeva midva zgovorila!“ A nabiralec je odšel, in prišla je kazen, menda kar 100 kron, ki jih je moral gospodar plačati kljub prizivu, ker oblasti verjamejo nabiralcu zaupniku. Razmerje tega gospodarja do nabiralca ne more biti preveč prijazno, in ta gospodar je sit oddajanja, ker mu je nemir in prepir zaneslo v hišo.

Tretji slučaj: Tu ni gospodarja, pa je gospodinja. Enkrat je bila kaznovana, ker ni oddajala mleka, pa ona drugače govori, kakor nabiralec. Nabiralec je bil po letu enkrat tam: Toliko boš dala! Žena se je branila, ker je veliko ljudi pri hiši, maščobe nič, mleka pa malo: imela je v hlevu čvetero junic: tri so imele že lani po letu, ena pa je bila breja, kaj imaš od takih telet mleka, ve vsak gospodar! A nabiralec je naročil tri litre na dan. Pa niti ni povedal, kdaj in komu se naj oddaja. Gospodinja je čakala nadaljnega naročila, pa je prišla že kazen 30 kron. In ni pomagal noben ugovor. Zdaj se zahteva od tiste gospodinje vsak drugi dan tri litre; medtem je sicer telica povrgla, a tele se redi, namolze se pol peti liter na dan, pa je deset ljudi pri hiši: mleko torej za dom ne zadostuje.

Svoj čas se je v „Miru“ že poročalo o slučaju, ko se nekemu posestniku ni plačalo mleko. Še avgusta meseca 1917 ni bil dobil plačila za mleko, ki je bilo oddano decembra meseca 1916. Pritožba na višjem mestu je tam pomagala.

Septembra 1917 enkrat je nabiralec poklical dotičnega posestnika: „Vi, pridite, da Vam plačam mleko, ne vem kako da imam zdaj na enkrat preveč denarja v blagajni!“

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica: K 10.000.000.

Rezervni zaklad: K 1.500.000.

Prodaja srečke razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.
Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.
Srečke na obroke,
promese k vsem žrebanjem.

Kmetom se mora pustiti vprežna živina.

Došlo nam je to-le pismo: „Prosim, oprostite, da vprašam za svet: Ker mi ni znano, kakšna je postava za oddajanje živine, si dovoljujem vprašati, ali se mora oddati slednji vprežni vol, ker ga od mene zahtevajo. Letošnje poletje sem bil tako nesrečen, da smo morali enega vola zaklati, in tako imam zdaj samo enega, ki ga vprežamo h konju; tako orjemo in delamo. Zda pa še tega hočejo. Posestvo meri čez 50 birnov; jaz si potem s setvijo ne vem pomagati, za delo pripravne krave nimam, s samim konjem pa ne opravi. Okoli hoditi, da bi kaj kupil, pa mi ni mogoče, ker sem tako pohabljen (vojni invalid). Zato se zaupno k Vam obrnem z vprašanjem...“

Politične oblasti so dolžne poskrbeti, da se bo polje, kjer mogoče, posejalo. Zato se mora na to ozirati tudi družba, ki pobira živino. Kmetom se mora pustiti najpotrebnejša vprežna živina. Opozorili smo vnovčevalnico za živino (Viehverwertungsgesellschaft) v Celovcu na ta slučaj; če bi to ne pomagalo in bi se taki dogodki ponavljali, se bo treba obrniti na deželno vlado.

da je odmevalo v noč in motilo njeno tišino: „... atekal atekal!“ in močneje: „... kruha!“ Sveti trije kralji so kimali in so hiteli dalje.

Otvorila jim je svoj prozor stara mati in je bila vesela starih znancev: „Da me le niste pozabili, sveti potniki, na svoji poti k jaslicam in k Novorojenemu. Šla bi z vami in bi mu tožila svojo bol in bridkost. Pa so mi oslepele oči od joka; vse dneve in vse noči se solzim za sinovi. Recite mu, da teži moja duša za balzamom in za lekom...“

Še mnogo tožbe so slušali na svoji poti, videli so mnogo bridkosti in mnogo, mnogo solz. In so prišli v Betlehem in so poklekli k jaslicam in so mu rekli: „Ves svet, glej, je ena sama velika solza, in poln bede in krivice in krvi je... Kriste, usmili se!“

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.

Odgovorni urednik: **Otmir Mihálek**.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Telefon 179.

Zahvala.

Povodom bolezni in prezgodnje smrti gospoda

Jurija Šenk

pd. Makeka na Jezerskem

je bilo od blizu in daleč podanih toliko dokazov prisrčnega sožalja, da se moramo samo tem potom zanje primerno zahvaliti.

Prav posebno zahvalo smo pa dolžni izreči domačemu č. g. župniku za tolažilne obiske med boleznijo, č. g. Virniku, Trunku, Kreču, Skrinerju, g. jeruzalemskemu romarju Kristancu, pevovodju Krču s pevci in drugim udeležencem pogreba.

Jezersko, 7. prosinca 1918.

Žalujoča družina

Šenk - Makek.

Hranilnica in posojilnica
za Sv. Lenart pri Sedmih studencih

vabi na

XXV. občni zbor

ki se vrši

dne 2. februarja 1918

ob 3. uri popoldne

pri „Majarču“ v Št. Lenartu.

Spored:

1. Odobrenje računskega zaključka za l. 1917.
2. Volitev načelstva.
3. Volitev nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Odbor.

Sobarico

in

hišnega slugo

sprejme takoj **hotel Trabesinger**
v Celovcu, Velikova cesta št. 5.

Vino

staro

in

ново,

belo in rdeče, razpošilja

A. Oset, p. Guštanj, Koroško.

Nadomestilo za sveče, ponočna luč v kozarcu, vsaka množina v zalogi, Razpošilja se na zunaj. **Fr. Siebert**, trgovina sveč, Celovec, Standerhaus.

Izšel je

VEDEŽ

splošni žepni koledar z notezem za l. 1918.

z vsestransko najzanimivejšo vsebino za vsakega. „VEDEŽ“ je neobhodno potreben svetovalec in vodnik vsakemu brez razlike, tako civilistu kakor vojaku. Zato napravite svojcem vojakom gotovo največje veselje, ako jim pošljete „Vedeža“.

„VEDEŽ“ za leto 1918.

poklanja svojim častitim odjemalcem in naročnikom pregleden in natančen zemljevid italijansko-avstrijskega bojišča, ki sega od naše Ljubljane pa tja do Gardskega jezera ter od koroške meje do konca Istre.

„VEDEŽ“ je odločil tudi 20 krasnih dobričkov, ki bodo izžrebani dne 31. marca 1918; zato je vsak izvod „VEDEŽA“ previden s številko. (Natančnejši popis v „VEDEŽU“.)

Cena v lični vezavi K 1.20.

„VEDEŽ“ se naroča v založni knjigarni

J. STOKA, Trst, ulica Molino piccolo 19.

Kdor jih naroči deset, dobi enajstega povrh.

Da se prihrani razmeroma previsoki stroški za posamezne izvoze po povzetju, naj blagovolijo p. n. naročniki poslati (tudi v poštini znamkah) poleg cene še 10 vin. za poštnino.

Večja naročila se pošiljajo po povzetju.

Preprodajalci dobijo 25 % popusta.

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelihe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi **oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.**

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brade za trajno temno porbarva. 1 steklenica s poštnino vred K 2.70.

Rydyol je rožnata voda, ki pordeči blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred K 2.45. — Povzetje 55 h več. — Naslov za naročila:

Jan. Grolsch, drožerija pri angelu, Brno 638, Morava.

500 kron

Vam plačam, če moj pokončevavec korenin „Ria-Balsam“ ne odstrani vaših kurjih oči, bradavice in trde kože v treh dneh brez bolečin. Cena lončkov z zajamčujočim pismom K 2.75, 3 lončki K 5.50, 6 lončkov K 8.50. — Na stotine zahvalnih in priznanih pism. — **Komény, Kaschau (Kassa)**, poštni predal 12/597 (Ogrsko).

Globoko potrta naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, klanjajoč se sklepu previdnosti božje, da je naš dragi, ljubljani, edini sin, oziroma brat

Janez Grafenauer

poddesetnik

dne 18. grudna 1917 na tirolskem bojišču v 20. letu svoje starosti končal mlado svoje življenje.

Počiva v tuji zemlji.

Sv. maša zadušnica se bo brala v torek, dne 8. prosinca t. l., v domači župni cerkvi sv. Mihaela na Brdu pri Šmohorju.

Nepozabnega pokojnika priporočamo v blagohoten memento in trajen blag spomin.

Brdo pri Šmohorju, 5. prosinca 1918.

France Grafenauer, Vekoslava Grafenauer
drž. poslanec, roj. Hebein,
stariši.

Sestra **Bogomira, Cecilija in Marica**,
sestre.

Sveti trije kralji.

Spisal Fr. Ks. Sušnik.

Sveti trije kralji so vsovali. Nad vasjo je že plula noč in prostirala svoja krila med nizkimi kočami. Odprlo se je prvo okence in pokazala se je blede dekličja glavica z bleščečimi solzami v očeh. „Mi smo, Gašpar, Melhijor, Boltežar; gremo k jaslicam, da počastimo božje dete. Kaj mu sporočas, zorna deva?“ — „Pravite mu, da tugujem in plačem dolge noči — sama. Njega pa le ni...“ Pokimali so ter bežali dalje.

Odprlo se je drugo okno in blede žena je pogledala v zimsko noč. Vzradostila se je, ko je videla pozne vsovalce: „Ah, ste vendar prišli! Saj potujete v Betlehem. Recite tam Novorojenemu, da so mi okrvavele oči jokanja in bdenja; da je velika beda v naši koči.“ In so zakričali otroci,

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.